

Titel: notes, [Uldall] 033-0720

Citation: "notes, [Uldall] 033-0720", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 4. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_033-shoot-wacc-1992_0005_033_Uldall_0720_p4_bP3_TB00001/facsimile.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

U/2/11/45. 2

funktion af materialets eller af metodens omfang. Dette er ikke mindst vigtigt ved behandlingen af sidstestørrelserne.

Dette medfører den konsekvens at der efter min mening ikke skal lægges saa stor vægt paa forskellen mellem invarianter og varianter eller, rettere, at forskellen skal ses paa en noget anden maade. Jeg vilde fremstille det saadan at det for sprogets typologi er vigtigt at notere hvilke relationer er "intrinsic" og hvilke "extrinsic", dvs havende begge eller kun den ene term inden for sproget selv (dvs inden for det valgte materiale). Denne formulering er frugtbar paa mange trin: tænk blot paa katalysen eller paa tilknytningen mellem mening og indholdsform i arabisk sml med andre sprog, hvor formentlig arabisk kræver en mere fuldstændig situationskontekstualisering og altsaa har et større antal "extrinsic" relationer. Det er følgelig simplere at bruge den samme formulering her, og det er desuden pædagogisk rigtigt: en af de ting vi ønsker at belære vore kolleger om er jo at det er forkert at behandle sproget in vacuo, som et isoleret fænomen - en sproglig ytring skal ses i sin fulde situationskontekst, som saa ganske vist kan "oversættes til sproglig form og manifestation

Alt dette udelukker jo ikke at man baade kan og skal se tegnfunktionen, sammenspillet mellem indhold og udtryk, som det centrale ved sproget, det der betinger sprogets særlige funktion i helheden af menneskelig behaviour.

Jeg vil forresten gøre opmærksom paa at din formaldefinition synes at dække et større område end realdefinitionen: hvis man ombytter to frie varianter paa en given plads i en kæde, vil denne ombytning formentlig være ledsaget af en tilsvarende variantombytning paa et andet sted i kæden; ombytningen er følgelig en kommutation, og varianterne er invarianter.

69.8 Her er der en tilsyneladende modsætning til s.47: hvis meningen kun er tilgængelig gennem sin formning, hvordan kan man saa se at der er den samme mening i de forskellige sproglige former paa s.47? Forklaringen er jo tydelig nok for os: det som er mening for de sproglige former, formes ogsaa paa anden vis, og ved at betragte den gennem den ikke-sproglige form er det muligt at sammenligne de sproglige meninger uden hensyn til den sproglige formning. Naar tiden kommer til at foretage en analyse af den ikke-sproglige struktur, vil man omvendt benytte den sproglige form til identificering af den ikke-sproglige mening en vevselvirkning af ganske lignende art som den mellem udtryk og indhold, som du har behandlet ovf. Jeg tror det vilde være kloget selv at gøre opmærksom herpaa for at forebygge unødigt kritik.

69.18 Hvil i fred, Fader Brøndal!

69.24ff Det er naturligvis med vilje at du har formuleret dette saa skarpt, men paastanden er ikke uangribelig som den staar. Det kan jo meget godt lade sig gøre at forme, fx den foniske substans gennem en fysiologisk og/eller en akustisk analyse og at afbilde den sproglige og den ikke-sproglige analyse paa hinanden. Fejlen ved den traditionelle fonetik og semantik er jo netop at de ikke er strengt enten sproglige eller ikke-sp.